

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **F. G.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, Praha 9 – Libeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, pošt. příhr. 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 17. 10. 2013, č. j. 49 Az 52/2013 - 46,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 17. 10. 2013, č. j. 49 Az 52/2013 - 46, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala dne 8. 8. 2013 u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) žalobu, kterou se domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2013, č. j. OAM-125/LE-LE05-LE05-2013, tímto rozhodnutím žalovaný podle ustanovení § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) prohlásil za nepřipustnou její žádost o udělení mezinárodní ochrany a řízení podle ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

Krajský soud řízení o žalobě zastavil, přitom v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že v průběhu řízení zjistil, že žalobkyně byla dne 6. 9. 2013 z území České republiky repatriována (na Ukrajinu), tuto skutečnost si soud ověřil rovněž ze sdělení informačního odboru Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 17. 9. 2013, č. j. CPR-10956-338/ČJ-2013-930011, přitom místo současného pobytu stěžovatelky soudu nesdělil ani její zástupce v přípisu doručeném soudu dne 17. 9. 2013 (dle plné moci udělené žalobkyní dne 6. 9. 2013).

Krajský soud dopěl k závěru, že v posuzovaném případě došlo k naplnění ustanovení § 33 písm. b) zákona o azylu, neboť nelze zjistit místo pobytu stěžovatelky, proto soud řízení o žalobě proti předmětnému rozhodnutí žalovaného ve výroku pod bodem I. podle ustanovení § 33 písm. b) zákona o azylu zastavil.

I. Obsah kasační stížnosti

V kasační stížnosti stěžovatelka uplatňuje důvody dle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), a d) zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“)

Stěžovatelka se zásadně neztotožňuje se závěry soudu, neboť je přesvědčena, že dosavadní průběh řízení a jeho okolnosti zdaleka nenaplnují ust. § 33 písm. b) zákona o azylu. To stanoví: *„Soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce).“* Hlavní podmínkou je tedy nezjistitelnost, potažmo nemožnost zjistit, kde žalobce v danou dobu pobývá; což ovšem není případ stěžovatelky. Přestože stěžovatelka v přípisu doručeném soudu dne 17. 09. 2013 neuvedla místo pobytu, nelze na základě tohoto faktu dojít k závěru, že místo pobytu stěžovatelky je nezjistitelné. Předně by stěžovatelka ráda upozornila na fakt, že soud nevyvinul žádnou snahu současné místo pobytu stěžovatelky zjistit. Přestože stěžovatelka na sebe kontakt nezanechala, zanechala kontakt na svou právní zástupkyni, se kterou soustavně komunikuje a spolupracuje. K nezbytnému zjištění místa současného pobytu stěžovatelky tak postačilo pouze právní zástupkyni k poskytnutí této informace vyzvat.

Stěžovatelka stran interpretace ust. § 33 písm. b) zákona o azylu odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, ze dne 26. 05. 2005, v němž soud uvedl, že *„nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (§ 33 zákona o azylu) [je] dána jen tam, kde krajský soud vyvíjel dostatečné úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí a případné další pátrání v příslušných evidencích pobyt žadatele nebyl zjištěn a zůstal zcela neznámý.“* Nejvyšší správní soud zde dále uvádí, že nelze zaměňovat *„nemožnost zjistit místo pobytu žadatel“ s „neznalostí místa pobytu žadatele“.* Tedy, *„Rozhodnou skutečností pro aplikaci § 33 zákona o azylu a pro zastavení řízení však není neznalost místa pobytu stěžovatele, ale nemožnost zjištění místa pobytu žadatele o udělení azylu, která předpokládá vyvinutí určitého intenzivního úsilí ke zjištění místa pobytu, jež ovšem nepřineslo žádoucí, resp. vůbec žádný výsledek.“* Ke stejnému názoru došel Nejvyšší správní soud i ve svém předchozím rozhodnutí týkající se interpretace § 33 písm. b) zákona o azylu, č. j.: 3 Azs 58/2004-57, ze dne 15. 07. 2004, kdy judikoval: *„Zastavil-li krajský soud řízení podle § 33 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, aniž postavil najisto, že místo žalobcova pobytu v rozhodné době nelze zjistit, nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu; Nejvyšší správní soud proto takové rozhodnutí zruší.“*

V případě stěžovatelky se Krajský soud v Praze pouze omezil na zjištění Ředitelství služby cizinecké policie ČR, že stěžovatelka musela z území České republiky vycestovat, jelikož žaloba proti rozhodnutí správního orgánu neměla ze zákona odkladný účinek a dle jejího vědomí Krajský soud v Praze o její žádosti o přiznání odkladného účinku nerozhodl do dne skončení platnosti jejího výjezdního příkazu, a nepodnikl žádný další pokus, jak

pokračování

současné místo pobytu stěžovatelky zjistit. Zároveň stěžovatelka zdůrazňuje, že nebyla repatriována do své země původu, ale vzhledem k nutnosti vycestování se dočasně uchýlila do třetí země - na území Ukrajiny. Stěžovatelka konstatuje, že místo jejího pobytu bylo v tomto případě zjistitelné, a to velmi jednoduchým způsobem přes její právní zástupkyni. Soud ovšem ani nepodnikl pokus právní zástupkyni stěžovatelky kontaktovat. Stěžovatelka je tedy přesvědčena, že vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že Krajský soud v Praze nevyvinul dostatečně intenzivní úsilí ke zjištění jejího současného místa pobytu, ustanovení § 33 písm. b) zákona o azylu tak nelze na její případ aplikovat a zastavení řízení o podané žaloby tak bylo v rozporu s právním řádem České republiky.

Stěžovatelka se domnívá, že jí podaná kasační stížnost je přijatelná, jelikož krajský soud při svém rozhodování zásadně pochybil a toto pochybení má dopad i do hmotněprávního postavení stěžovatelky. O zásadní pochybení se v případě napadeného rozhodnutí jedná, jelikož krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

Stěžovatelka zároveň žádá o ustanovení právního zástupce v řízení před Nejvyšším správním soudem. V současné chvíli se uchýlila na území Ukrajiny, kde však nemůže být zaměstnána. Stěžovatelka nemá v současné chvíli žádné příjmy a ubytování a stravu pro ni zajišťují příbuzní jejího manžela.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. a priori zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

Stěžovatelka v tomto případě namítá taková zásadní pochybení krajského soudu, zejména ve vztahu k posouzení naplnění zákonných podmínek pro zastavení řízení, která by mohla mít dopad do jejího hmotně právního postavení a která navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ze spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka podala dne 8. 8. 2013 proti výše označenému rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž uvedla místo pobytu Příjímací středisko SUZ MVČR, letiště Praha - Ruzyně, Aviatická 12, Praha 6.

V žalobě požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku.

Krajský soud na uvedenou adresu zaslal stěžovatelce dne 9. 8. 2013 poučení a výzvu k doplnění návrhu na přiznání odkladného účinku; dne 28. 8. zaslala stěžovatelka své vyjádření k odůvodnění žádosti k odkladnému účinku, které doplnila dne 2. 9. 2013, v němž opět uvedla adresu viz výše. Dne 2. 9. 2013 rovněž požádala o ustanovení právního zástupce pro řízení o žalobě, což odůvodnila nedostatkem finančních prostředků, jakož i neschopností sama se v řízení hájit; neboť se v českém právním řádu neorientuje; sdělila současně, že by chtěla požádat o ustanovení advokátky JUDr. Anny Doležalové, MBA, se sídlem Jablonského 604/7 Plzeň, s pobočkou v Praze, Politických vězňů 911/8, 110 00 Praha 1, která se zaměřuje na cizinecké a azylové právo. O tomto návrhu žalobkyně nebylo rozhodnuto.

Ve spise krajského soudu je založen přípis ze dne 17. 9. 2013 zasláný Organizací pro pomoc uprchlíkům („Organizace“) a plná moc, kterou stěžovatelka této organizaci udělila pro zastupování před krajským soudem; v přípise požádala Organizace soud o zaslání žádosti stěžovatelky o přiznání odkladného účinku. O odkladném účinku žaloby nebylo rozhodnuto.

Dne 23. 9. 2013 došlo krajskému soud sdělení Ředitelství služby cizinecké police ze dne 12. 9. 2013, v němž se konstatuje, že stěžovatelka je od 17. 7. 2013 opětovně vedena jako žadatelka o udělení mezinárodní ochrany, je u ní evidován odjezd dne 6. 9. 2013 v rámci repatriace s tím, že bližší informace lze získat u Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky. Ve spise je obsažen úřední záznam, podle jehož obsahu žalobkyně byla dle informace MV ČR repatriována zpět na Ukrajinu a další místo jejího pobytu není uvedeno. (repatriována na Ukrajinu letem přes Kyjev do Doněcka). Po této informaci následuje ve spise usnesení krajského soudu o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud shledal usnesení krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů se Nejvyšší správní soud zabýval ve své judikatuře několikrát. Bylo tomu tak např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003,

pokračování

č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, v němž konstatoval: „*Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.*“ Rovněž tak např. v rozsudku dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, zdejší soud uvedl: „*Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny*“; obdobně též v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, soud konstatoval, že „*pokud z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“ (dále též viz např. rozsudek ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, rozsudek ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75, rozsudek ze dne 22. 9. 2011, č. j. 5 Aps 4/2011 - 326 etc.).

Nejvyšší správní soud v intencích výše uvedeného tedy konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil o pro věc zásadních skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené pak musí nalézt svůj odraz v odůvodnění dotčeného rozhodnutí. Co do rozsahu přezkoumávání správního rozhodnutí (po věcné stránce) je pak správní soud, nestanoví-li zákon jinak (srov. ust. § 75 odst. 2 s. ř. s. v návaznosti na ust. § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), vázán striktní dispoziční zásadou. Uvedená dispoziční zásada však není účinná v otázkách, ke kterým je správní soud povinen přihlížet z úřední povinnosti.

Pokud soudní rozhodnutí neobsahuje odůvodnění, resp. v něm pomíjí jednotlivá podání stěžovatele a námítky v nich uvedené, je nutné je mít za nepřezkoumatelné.

V případě stěžovatelky krajský soud zcela ignoroval její žádost o ustanovení zástupce, jakož i žádost o přiznání odkladného účinku, resp. ani nevyužil stěžovatelkou zcela konkrétně uvedené informace o osobě advokátky, přitom a priori nelze vyloučit možnou dostupnost informací o místě pobytu stěžovatelky; v této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud judikaturu, již se stěžovatelka v kasační stížnosti dovolává, za případnou a ve věci relevantní.

Je třeba rovněž konstatovat, že jakkoli krajský soud v odůvodnění uvádí, že ani zástupce stěžovatelky neuvedl místo jejího pobytu v přípisu ze dne 17. 9. 2013, místo jejího pobytu fakticky od něj ani nezjišťoval. V návaznosti na doložení plné moci, kterou stěžovatelka „Organizaci“ udělila a na žádost tohoto zástupce o opětovné zaslání žádosti

stěžovatelky o odkladný účinek (viz přípis ze dne 17. 9. 2013), již krajský soud žádnou výslovnou žádost stran možného pobytu stěžovatelky ve vztahu k tomuto zástupci neučinil, resp. ze spisu nevyplynulo, že by tomu tak bylo. Nelze tedy dospět k přesvědčivému závěru o tom, že místo pobytu stěžovatelky nelze zjistit a že jsou naplněny podmínky pro postup dle ust. § 33 písm. b) zákona o azylu.

Na základě výše uvedeného shledal Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu nepřekoumatelným pro nedostatek důvodů, přitom tvrzení zde uvedená nemají oporu ve spise. S přihlédnutím k uvedenému nezbylo, než napadené usnesení krajského soudu zrušit. V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti.

K návrhu stěžovatelky o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že o ní nerozhodoval pro zjevnou nadbytečnost, neboť stěžovatelka je již i v řízení kasačním zastoupena, a to na základě plné moci, kterou udělila v této věci v řízení před krajským soudem.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2013

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu